

Ako se vložita istočasno prošnja za odpis in prošnja za vknjižbo zastavne pravice, kako je postopati glede prednosti?

(Odgovor na 4. pravno vprašanje v „Slov. Pravniku“ 1890, št. 3.)

II.

Za presojo zemljeknjižne prošnje odločilen je v formalnem in v stvarnem oziru po § 93. zak. z dne 25. julija 1871, št. 95 drž. zak. trenutek, kedar se odda prošnja zemljeknjižnemu sodniku. V trenutku, ko se vloži prošnja za vknjižbo zastavne pravice, obremenjeno je torej celo posestvo, — in zemljeknjižnemu sodniku presojati je istočasni prošnji za odpis in za vknjižbo zastavne pravice s tega stališča.

Naravnim pôtem rešilo bi se vprašanje tako, da se ugotovi prošnjama, a uradno zaukaže, naj se vknjiži tudi pri odpisanem posestvu kot sovložku zastavna pravica gledé istočasno vložene prošnje za vknjižbo zastavne pravice.

Ta rešitev pa je protivna zakonu in tudi nazorom, po višjih sodiščih dognanim.

Občni zemljeknjižni zakon vелеva namreč v § 85., odst. 2., da je določiti natančno v zemljeknjižni prošnji, kaj da naj se vknjiži. Temu zakonu se pa tukaj ne ustreza, ker se ne zahteva, da bi se istočasno naprosena, oziroma uže pridobljena zastavna pravica prenesla tudi na zemljišče, katero je odpisati. Ker pa zaradi navedenega zakona ni smeti vknjiževati, oziroma prenašati brez določene zahteve strank uradnim pôtem, a zemljeknjižni upnik tudi ne privoljuje, da bi se odpisale parcele brez bremena iz istočasne prošnje za vknjižbo zastavne pravice: onda je dosledno sklepati, da se prošnji za odpis ne ugodi, da se pa zastavna pravica vknjiži.

Gledé formalnega poslovanja z istočasnim prošnjama pa določa § 103. zemlj. zak., da se dnevu vložbe dodá izraz „istočasno s št. —“, in to je kažipot postopanju, ki more slediti ter klicati civilnega sodnika, da razsodi konečno zagonetko.

Ker se prošnji za odpis parcel ne ugodi, tako je po smislu § 99. zemlj. zak. zabeležiti to pri glavnem posestvu, a ta zabeležba varuje prosilca za odpis, da se mu ne godi krivica, ker mu ostanejo izza trenutka vložene prošnje vse pravice, ako po

civilni pravdi, katero mu določa § 63. zemlj. zak., istočasnemu prositelju dokaže, da je imel pravico zahtevati odpisa parcel brez bremena zastavne pravice, ki se je dovolila nasprotniku, oziroma istočasnemu prositelju.

Če pa dovoli zemljeknjižni sodnik odpis parcel brez bremena, tako vzame upniku zastavno pravico glede odpisanih parcel, in s tem ruši določbo § 93. zemlj. zak., ker zabeležba istočasnosti pri dnevi vložitve prošnje ne daje upniku nikake pravice do odpisanega posestva in treba mu je še-le s pravdo iskati pravice. To pa ne more biti smoter zemljiški knjigi, ki je poklicana v prvi vrsti, da ščiti kredit posestva.

—2.

III.

Odgovor na to vprašanje v št. 4. „Slov. Pravnika“ ne rešuje ugodno pravne zastavice rekoč: dovoliti je obe prošnji.

Če se to zgodi, treba je izvesti šestero vpisov. Najprej se odpišejo parcele in pripišejo drugi vlogi ali vpišejo v nov vložek, — to brez nove zastavne pravice; potem se mora taisto zgoditi, obremenivši odpisani del z zastavno pravico. Nadalje moraš vknjižiti zastavno pravico na prvotno celotno zemljišče in prenesti jo na odpisani del; potem je vknjižiti zastavno pravico na celotno zemljišče, ne da bi se prenesla na odpisani del. Ta čvrti vpis se mora zgoditi zato, ker sta se dovolili obe prošnji in nobeni ni dana prednost pred drugo. Pri zvršilu se vpisovanje glede na različne liste zemljiške knjige še podvoji. — K tej štirikratni vpisbi pa prideta še vsaj dve zabeležbi istodobnosti.

Desetkrat bo torej zemljeknjižni vodja moral potegniti opredelno črto. Koliko mora pisati potrdil o vpisu, to ne spada semkaj, ker se stvar ne razpravlja zaradi tega, kaj dá manj dela.

Tega pa ni nič treba. Tabularni sodnik naj se odloči za odpis brez bremena, ki ga naj dá zvršiti, — ali pa za vknjižbo zastavne pravice pred odpisom in naj dá to zvršiti, ne pozabivši niti tu niti tam, da je zabeležiti istodobnost. Stranki bodeda videli v odloku, kaj se je ukrenilo, in lahko se preverita v zemljiški knjigi, kakšno je zvršenje odlokovno. Katera bode tožila, katera bode tožena, to je njijna briga, in odloči naj to, če je mnenje različno, sodeči sodnik, kakor mu bode soditi pri-

mernost izbrane vknjižbe, oziroma pravice, nastale strankama iz dotične vknjižbe.

Vsekakor pa naj tabularni sodnik reče jedno ali drugo, saj je pravnik, dočim bi sicer zadostovalo, če bi bil izprašan zemljeknjižni vodja.

Sedaj le še migljaj, na katero stran odločiti se. Dokler moja lastnina nima bremena, lahko ž njo počenjam (v zakonitih mejah), kar mi drago. Bremena del, odpisu namenjeni, ni imel, ko sem prosil odpisa; dovoliti je torej in izvršiti odpis. Knjigovodja pa ima tá-le posel: 1.) pri zemljišči št. 7 kat. občine H. zapiše v listu A, da se parceli št. 480 in 481 odpišeta in pripišeta zemljišču št. 103 v isti zemljiški knjigi (ali ustanovi se zá-nja nov vložek št. 540); 2.) pri zemljišči št. 103 pripiše v listu A imenovani parceli (ali zapiše ju na nepopisani list A vložka št. 540); 3.) na vložek št. 7 vknjiži (istodobno zaproseno) zastavno pravico v listu A in C; 4.) zabeleži v listu C istodobnost prošnje za odpis in prošnje za zastavno pravico.

—8.

Ovira li zabeležba nameravanega odpisa parcel po smislu § 3. zak. z dne 6. februvarija 1869, št. 18 drž. zak., eksekucijo glede teh parcel v iztirjanje *pozneje* zastavno-pravnih vknjiženih tirjatev in za koliko časa?

(Odgovor na 5. pravno vprašanje v „Slov. Pravniku“ 1890, št. 3.)

II.

Rešitev vprašanja o § 3. zak. z dne 6. febr. 1869, št. 18 drž. zak., priobčena v zadnjem „Slov. Pravniku“, utegne biti napačna. Nego sodimo, da je na vprašanje: „ovira li zabeležba nameravanega odpisa po smislu § 3. l. c. eksekucijo in za koliko časa?“ — kratko in brez razlike odgovoriti: Le-ta zabeležba ne ovira eksekucije v nikakeršnem oziru.

Uže „a priori“ je zaradi pravne varnosti in realnega kredita umestno zahtevati, da se vrši vsakatera eksek. dražba na gotovi, formalno-pravno nepremisljivi stvarni podlogi. Nazori pa, ki jih podaje rečeni odgovor, protivni so tej zahtevi z jako nenaravno smerjô.